

az erőszak ütötte sebek megmaradnak, nem hegednek be. Az erőszak mélyen megsebezte Don Ottavio és Donna Anna szerelmét, Elvira életét pedig visszavonhatatlanul tönkretette. Zerlina kiegyezett a valósággal (nincs jobb Masettonál!), de ez keserű kiegyezés volt. A büntetés lehetősége kicsúszott mindannyiuk kezéből. Sem nem a bosszú, sem nem az igazságszolgáltatás, hanem a transzcendens véletlen szabadította meg őket az erőszaktól. És Leporello ott maradt közöttük. Leporello, aki a karizmatikus Don Giovannit – minden húzódozása ellenére – kedvtelve kiszolgált, megint gazdát keres. Leporello közöttük él tovább, és senki sem fogja soha megbüntetni.

Így hát a gyűrű sehol sincs. A gyűrű illúzió, agyrém, kiméra, a patkányfogó. De a vágy, a kívánság, az éhség a gyűrű birtoklására, a hatalomvágy, birtoklásvágy, a kéjvágy, a *totalitás*, a *minden utáni vágy* – beleértve a tudásvágyat is (lásd Faust) – nagyon is valódi. Volt, van és lesz. Így a RING és a DON GIOVANNI jövődő rendezői mindig ugyanazt a történetet fogják újra – mint egy új történetet, a miénket – elbeszélni.

Bodor Béla

SZABADBAN

Plim, plim, a tócsa fénylő felszínén
szél billentget egy juharlevelet.
A rothadó lomb a lábnyom vizét
gőzölgő friss teává festi meg.

A keréknyomban vén sün bandukol,
tüskéin alma, óvszer, áfonya,
a hátsó lábát húzza, bár sehol
nem látszik rajta sérülés. Soha

nem mozdulsz innen. Langyos, jó avar van
alattad, rajtad – mind dunnásabb paplan;
csak egy kevésbé félrehúzza nézd,

ha kiemelted arcod az agyagból:
úgy hull a sűrű fény a lombmagasból,
mint nagy szemekben pergő, barna méz.

CSEREAKCIÓ

Porzott a tarló (vagy rét? nem tudom),
nyár volt, de még korán az aratáshoz,
a lényeg az, hogy megígérte, áthoz
egy ürge gázpalackostól, azon-

ban nem hozott át, ott álltam gyalog,
a bajszos még egy rohadt tragacsot
sem (kiskocsit pláne!) – hogy nem tudott,
vagy nem akart – fő az, hogy nem adott;

csak ordított utánam: ne ütődjön,
vigyázzak; nem néztem vissza, a földön
barázdát húzva vonszoltam a gázt ott,

az anyját szidtam; nem tudom, mi nő
a (?tarlón, de rajtam nem volt cipő.
Nem vigasztalt, hogy mindvégig magázott.

Csengery Kristóf

HARMINCKETTŐ, NEGYVENNÉGY

Fogad jól bírja:
kevés a híja
harminckettőnek. Ezt
a negyvennégyen
túljutva, szégyen
nélkül mondod. Kikezsd
a romlás mindent:
mi kint s mi itt bent
szolgál. És rajtaveszt

az ellenálló.
Örülj tehát jó
fogadnak. A jövő
idő is ott van
inkognitóban
a szó mélyén. Elő
kell hívni: éljen
– s fog élni. Tétlen
ne várd, de (s ez a fő)